

سایه محدودیت انرژی بر صنایع بزرگ

با نزدیک شدن به فصل زمستان، کمبود برق و گاز، فشار شدیدی به تولید فولاد، سیمان و پتروشیمی وارد می کند و زنجیره تولید و اشتغال را با تهدید مواجه می سازد

▲ کارخانه سیمان لاهرد در استان فارس

با نزدیک شدن به فصل زمستان، سایه کمبود انرژی بار دیگر بر سر صنایع بزرگ کشور سنگینی می کند. همچنین نگرانی ها از تکرار تجربه سال گذشته که هم زمانی محدودیت گاز و برق تولید واحدهای صنعتی را کاهش داد، افزایش یافته است. سال گذشته، توقف و کاهش تولید در سه صنعت کلیدی فولاد، سیمان و پتروشیمی به دلیل کمبود منابع انرژی، به یکی از چالش های جدی اقتصاد کشور تبدیل شد و اثرات آن نه تنها بر زنجیره تولید و صادرات، بلکه بر اشتغال و بازار داخلی محصولات صنعتی نیز قابل مشاهده بود. این سه صنعت که به عنوان موتور محرک اقتصاد ملی شناخته می شوند، بیشترین وابستگی را به انرژی دارند و کوچک ترین اختلال در تأمین برق یا گاز می تواند روند تولید را با اختلال جدی مواجه کند. به همین دلیل، حتی با وعده های مسئولان برای مدیریت بهتر مصرف و برنامه ریزی های انجام شده، نگرانی ها در میان مدیران و هلدینگ های بزرگ از جمله شستا که حضور گسترده ای در این حوزه ها دارند، به شدت محسوس است.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز اعلام کرد که احتمال بروز محدودیت گاز برای صنایع در زمستان امسال وجود دارد؛ هرچند برخلاف سال گذشته، بحران یا خاموشی گسترده برق پیش بینی نمی شود. او با اشاره به افزایش ذخایر سوخت نیروگاه ها و برنامه ریزی های صورت گرفته، وضعیت انرژی کشور را امسال قابل کنترل دانست، اما هشدار داد که محدودیت گاز مشابه زمستان گذشته همچنان ممکن است رخ دهد. سعید شجاعی با بیان اینکه «پیش بینی دقیق وضعیت گاز در شرایط فعلی امکان پذیر نیست»،

افزود که «بر اساس شرایط موجود، برخی محدودیت ها برای صنایع اجتناب ناپذیر خواهد بود». او در ادامه تأکید کرد که با توجه به افزایش مصرف خانگی در روزهای سرد، سهم گاز صنعتی احتمالاً کاهش می یابد و صنایع بزرگ باید خود را برای شرایط مشابه سال گذشته آماده کنند. این وضعیت، ضرورت برنامه ریزی دقیق، بهینه سازی مصرف انرژی و بهره گیری از راهکارهای هوشمندانه را برای صنایع پرمصرف بیش از پیش آشکار می کند. از افزایش بهره وری تجهیزات گرفته تا مدیریت سوخت و تنوع بخشی به منابع انرژی، همه ابزارهایی هستند که می توانند فشار احتمالی محدودیت های زمستانی را کاهش دهند و مسیر پایداری تولید را در این فصل دشوار هموار کنند. زمستان پیش رو، آزمونی دیگر برای توانمندی صنایع و سیاستگذاران انرژی کشور خواهد بود؛ تجربه ای که می تواند هم فرصت و هم چالشی جدی برای اقتصاد ملی باشد.

تجربه سال گذشته صنایع

زمستان گذشته، وقتی سرمای خانه ها مصرف گاز را بالا برد، صنایع بزرگ کشور زیر فشار محدودیت انرژی قرار گرفتند. دولت برای تأمین نیاز خانگی ناچار شد سهم کارخانه ها را کاهش دهد و نتیجه، توقف بخشی از تولید و صادرات فولاد، سیمان و پتروشیمی بود. این توقف نه تنها به خسارت مالی برای صنایع انجامید، بلکه بازار داخلی را هم تحت تأثیر قرار داد و قیمت محصولات ساختمانی و عمرانی را بالا برد. این در حالی است که امسال وعده داده شد با تقویت ذخایر سوخت نیروگاه ها، نوسازی

تجهیزات گازرسانی و مدیریت مصرف خانگی، شدت محدودیت ها کمتر شود. در کنار آن، طرح هایی برای افزایش راندمان انرژی و بهره گیری از سوخت جایگزین در صنایع در دستور کار قرار گرفته است. با این حال، کارشناسان هشدار می دهند ناترازی میان تولید و مصرف گاز همچنان احتمال تکرار محدودیت ها را افزایش می دهد. سید محمد اتابک، وزیر صمت، نیز از احتمال کسری توزیع گاز در دی ماه خبر داده است. در چنین شرایطی، صنایع بزرگ کشور باید با برنامه ریزی دقیق و ارتقای بهره وری انرژی خود را برای زمستان آماده کنند. نقش هلدینگ های مادر مانند شستا حیاتی است؛ حضور هم زمان در صنایع فولاد، سیمان و پتروشیمی باعث می شود پیامدهای محدودیت انرژی مستقیماً بر عملکردشان اثر بگذارد. استفاده هوشمندانه از سوخت، فناوری های کم مصرف و تنوع بخشی به منابع انرژی می تواند فشار بحران احتمالی را کاهش دهد و مسیر تولید پایدار را حتی در سرمای زمستان هموار کند. زمستان پیش رو، آزمونی است برای مدیریت منابع و توانمندی صنایع در مواجهه با چالش انرژی.

تبعات محدودیت انرژی برای صنایع

مسعود دانشمند، کارشناس مسائل اقتصادی، در گفتگو با آتیه نو با تأکید بر اهمیت مدیریت انرژی در ماه های اخیر گفت که ناترازی میان تولید و مصرف برق به یکی از چالش های جدی اقتصاد کشور تبدیل شده است. او توضیح داد که با نزدیک شدن به فصل سرد، افزایش مصرف برق و گاز در بخش خانگی فشار قابل توجهی بر شبکه انرژی وارد می کند و این فشار احتمال

محدودسازی یا قطع جریان انرژی در بخش صنعت را به شدت افزایش می دهد. به گفته او، دولت برای حفظ پایداری تأمین انرژی خانگی، اغلب ناچار می شود مصرف صنایع را کاهش دهد یا در مواردی به صورت موقت جریان برق و گاز کارخانه ها را قطع کند. این تصمیم هرچند از منظر مدیریت بحران در کوتاه مدت قابل درک است، اما در عمل پیامدهایی گسترده برای بخش تولید و اقتصاد کشور به همراه دارد. دانشمند افزود که قطع برق و گاز صنایع پیامدهای متعددی دارد؛ از توقف ناگهانی خطوط تولید و کار افتادن دستگاه ها گرفته تا کاهش بهره وری و خسارات مالی ناشی از خاموشی تجهیزات. در صنایع بزرگ و انرژی بر مانند فولاد، سیمان و پتروشیمی، هر ساعت توقف تولید به معنای زیان مالی قابل توجه و کاهش تولید ملی است. او در ادامه با اشاره به صنایع حساس تر مانند داروسازی و غذایی خاطرنشان کرد که حتی یک توقف کوتاه می تواند موجب از بین رفتن مواد اولیه یا محصولات نیمه ساخته و تحمیل خسارت های غیرقابل جبران شود.

این کارشناس اقتصادی تأکید کرد که تداوم این وضعیت بهره وری صنایع را کاهش داده و هزینه های تولید را به طور محسوس افزایش می دهد. کاهش ظرفیت تولید نیز به معنای افت توان رقابتی در بازارهای داخلی و خارجی است و بی ثباتی در تأمین انرژی باعث می شود بسیاری از سرمایه گذاران از ورود به بخش تولید خودداری کنند و منابع مالی خود را به

سمت بازارهای غیرمولد هدایت کنند. سمت واکنش به این چالش، احداث نیروگاه های خورشیدی در شهرک های صنعتی به عنوان یکی از راهکارهای اصلی دولت در دستور کار قرار گرفته است. هدف از این اقدام تأمین بخشی از انرژی مورد نیاز صنایع از منابع تجدیدپذیر و کاهش وابستگی آن ها به شبکه برق است. با این حال، روند اجرای این پروژه ها در نیمه نخست سال چندان رضایت بخش نبوده و با کندی پیش رفته است. دانشمند یادآور شد که تحریم ها و محدودیت های ارزی و بانکی، واردات پنل های خورشیدی، اینورترها و سایر تجهیزات لازم را دشوار کرده و بسیاری از شرکت های داخلی امکان خرید مستقیم از تولیدکنندگان خارجی را ندارند. او افزود که مصرف برق کشور با رشد هفت تا هشت درصدی سالانه روبه روست، در حالی که نیروگاه های برق آبی، که بخش مهمی از تولید انرژی را تشکیل می دهند، با محدودیت جدی مواجه اند و سطح آب پشت سد ها هنوز به حد مطلوب نرسیده است. بنابراین، بهره برداری کامل از این منابع فعلاً میسر نیست. سرمایه گذاری در ساخت نیروگاه های گازی نیز به دلیل زمان بر بودن، پاسخگوی نیاز فوری نیست. به همین دلیل، توسعه نیروگاه های خورشیدی به عنوان راهکاری سریع، اقتصادی و پایدار مطرح می شود. شهرهای آفتاب خیز کشور ظرفیت بالایی برای تولید برق خورشیدی دارند و استفاده از این منابع می تواند بخشی از کمبود برق را جبران کند؛ هرچند واردات تجهیزات مورد نیاز همچنان با دشواری مواجه و نیازمند چاره جویی فوری دولت است.

امین مقدم

عضو هیأت نمایندگان اتاق تهران

مسیر تازه پوشاک ایرانی

تاب آوری در اقتصاد به معنای توانایی یک صنعت برای مقاومت در برابر شوک ها، سازگاری با تغییرات محیطی و باز یابی سریع پس از بحران هاست. در جهان امروز که بازارها بیش از هر زمان دیگری در هم تنیده و جهانی شده اند، نوسانات اقتصادی، تغییرات سریع در سلیقه مصرف کنندگان و تحولات فناوری، تاب آوری را به یکی از مؤلفه های اصلی موفقیت و پایداری صنایع تبدیل کرده است. صنعت نساجی و پوشاک ایران با وجود قدمت و گستردگی، از تأمین مواد اولیه تا طراحی، تولید و بازاریابی، نقش کلیدی در تأمین نیازهای جامعه، اشتغال زایی و ایجاد ارزش افزوده دارد و به ویژه فرصت های شغلی برای زنان و جوانان ایجاد می کند. با این حال، تحولات اقتصادی داخلی و جهانی و نوسانات شدید بازار، فشار زیادی بر این صنعت وارد کرده و نیاز به افزایش تاب آوری آن را بیش از پیش آشکار ساخته است. وابستگی قابل

توجه این صنعت به مواد اولیه وارداتی مانند الیاف مصنوعی و بخشی از پنبه، نوسانات ارزی و محدودیت های تجاری جهانی را به چالشی مستقیم برای هزینه تولید و قیمت نهایی محصولات تبدیل کرده است. رقابت شدید با پوشاک ارزان قیمت وارداتی و حضور برندهای خارجی با نمونه های تقلبی، سهم تولیدکنندگان داخلی را کاهش داده و واحدهای کوچک و متوسط را در شرایط دشوار قرار داده است. تغییر الگوی مصرف و تأثیر جریان های جهانی مد نیز تولیدکنندگان ایرانی را با چالش روبه رو کرده، نسلی که به دنبال نوآوری و تنوع است و در حالی که بسیاری از واحدهای تولیدی ساختاری سنتی دارند، توان پاسخ سریع به تغییرات بازار را ندارند. فشارهای انرژی و منابع آبی، افزایش هزینه ها و الزامات زیست محیطی نیز بار دیگری بر دوش این صنعت گذاشته و مشکلات مالی و محدودیت دسترسی به منابع اعتباری، سرمایه گذاری در نوآوری و نوسازی تجهیزات را دشوار کرده است.

صنعت نساجی ایران با تکیه بر فناوری های نوین، دیجیتال سازی و تولید هوشمند می تواند بهره وری و انعطاف خود را افزایش دهد. تقویت برندهای داخلی، طراحی خلاقانه و بازاریابی حرفه ای، اعتماد مصرف کننده و سهم بازار را بالا می برد و با مدیریت انرژی و باز یافت، توان صادراتی را ارتقا می دهد. سرمایه گذاری در نیروی انسانی، پرورش طراحان، متخصصان بازاریابی و نیروهای ماهر تولید، انعطاف پذیری و سرعت انطباق با تحولات بازار را بالا می برد و حضور فعال در بازارهای منطقه ای و جهانی فرصت های صادراتی و کاهش ریسک اقتصادی را فراهم می کند. ارتقای تاب آوری نیازمند حمایت هدفمند از واحدهای کوچک و متوسط، تشکیل خوشه های صنعتی، مشوق های فناورانه و زیست محیطی، تقویت برندهای ملی و سرمایه گذاری در آموزش نیروی انسانی است. تجربه کشورهای موفق مانند ترکیه، هند و چین نشان داده که سرمایه گذاری در طراحی مد، دیجیتال سازی زنجیره تولید، ایجاد خوشه های صنعتی و تمرکز بر فناوری های سبز، صنایع نساجی را به موتور رشد اقتصادی تبدیل و تاب آوری آن ها را تضمین می کند.

زمستان

امسال برای صنایع بزرگ کشور یادآور آزمونی تکراری است؛ آزمونی میان وعده های مدیریت مصرف و واقعیت کمبود انرژی که می تواند بار دیگر تولید، اشتغال و صادرات را در سه صنعت کلیدی کشور تهدید کند

آغاز مسیر نوین تأمین مالی در شستا

سکوی «صبا کراد» سرمایه های خرد را به طرح های اقتصادی و نوآورانه شرکت های زیرمجموعه شستا پیوند می زند

فعالیت از فرابورس، این سکوی نوین فعالیت رسمی خود را آغاز خواهد کرد. هدف اصلی «صبا کراد»، فراهم کردن امکان جذب سرمایه برای طرح های کارآفرینانه، تولیدی و فناورانه از طریق مشارکت عمومی در بازار سرمایه است.

این سکو با همکاری شرکت سیدگردان اندیشه صبا طراحی شده و مأموریت دارد بستری شفاف، امن و کارآمد برای سرمایه گذاران خرد و صاحبان طرح های اقتصادی فراهم کند. به بیان دیگر، «صبا کراد» پلی میان منابع مالی و نیازهای واقعی پروژه ها ایجاد می کند و فرصت رشد و توسعه طرح های نوآورانه را در قالب مشارکت عمومی فراهم می آورد. راه اندازی این سکوی نوین، بخشی از سیاست های کلان گروه مالی صبا تأمین برای گسترش خدمات مالی مدرن و افزایش نقش بازار سرمایه در تأمین مالی بنگاه های کوچک و متوسط است. از سوی دیگر، «صبا کراد» به هم افزایی درون گروهی میان شرکت های زیرمجموعه شستا نیز کمک خواهد کرد و شرکت هایی که در حوزه های دارویی، پتروشیمی، معدنی و صنعتی فعالیت می کنند، می توانند از ظرفیت تأمین مالی جمعی برای

در سال های اخیر، تحولات اقتصادی و نیاز روزافزون بنگاه های تولیدی، صنعتی و فناورانه به منابع مالی متنوع، ضرورت توسعه ابزارهای نوین تأمین سرمایه را پررنگ تر کرده است. در این میان، روش های نوینی مانند تأمین مالی جمعی می توانند سرمایه های خرد را به سمت پروژه های مولد هدایت کنند و نقش مهمی در رونق اقتصادی ایفا کنند.

در همین راستا، هلدینگ سرمایه گذاری تأمین اجتماعی (شستا)، به عنوان یکی از بزرگ ترین هلدینگ های چندرشته ای کشور با حضور در صنایع نفت و پتروشیمی، دارو، معدن، صنعت و خدمات مالی، اقدام به راه اندازی سکوی تأمین مالی جمعی کرده است. این سکوی تازه می تواند به عنوان حلقه اتصال میان سرمایه گذاران و طرح های اقتصادی شستا و شرکت های وابسته عمل کند و فرایند جذب سرمایه برای پروژه های نوآورانه را ساده تر سازد.

گروه مالی صبا تأمین، بازوی مالی شستا، موفق به اخذ موافقت اصولی برای راه اندازی سکوی تأمین مالی جمعی با نام «صبا کراد» از نهاد ناظر بازار سرمایه شده است. پس از تکمیل مراحل قانونی و دریافت مجوز